

در نشست مجازی سران آستانه مطرح شد ناراضایتی ایران و روسیه از قانون سزار

گروه سیاست: روز گذشته تهران میزبان اجلاس فوق‌العاده سران روند آستانه بود. در این نشست سه‌جانبه که به دلیل شیوع ویروس کرونا به صورت مجازی برگزار می‌شد، رؤسای جمهور جمهوری اسلامی ایران، فدراسیون روسیه...

صفحه ۲

پنجشنبه ۱۲ تیر ۱۳۹۹ • ۱۰ ذی‌القعدة ۱۴۴۱ • ۲ جولای ۲۰۲۰

«شرق» اظهارات یکی از نمایندگان مجلس درباره واگذاری هیکورا بررسی می‌کند

ماجرای منتسب به ۲ وزیر

صفحه ۵

صفحه ۲

بررسی اختلاف نظرهای دبیرکل و سخنگوی حزب کارگزاران سازندگی
تضادهای ۲ ژنرال
کرباسچی: تعریف اصلاح طلبان روی هواست
مرعشی: الان کجاروی هوا نیست

عکس: سگینه سلیمی، برنا

در شورای امنیت چه گذشت؟

چند ماه دشوار

گروه دیپلماسی: اگر قرار باشد برای توصیف جلسه روز سه‌شنبه شورای امنیت سازمان ملل - که به شکل ویدئوکنفرانس برگزار شد - یک عبارت نوشته شود، شاید بهترین عبارت چنین باشد: «انزوای آمریکا - موفقیت برجام».

صفحه ۴

سال هفدهم • شماره ۳۷۵۶ • موقتا ۱۲ صفحه • ۵۰۰۰ تومان

سرمقاله

زیارت در هنگامه کرونا

مصطفی ایزدی

فردا جمعه، مصادف است با زادروز میلاد پرخبروبرکت هشتمین امام شیعیان حضرت علی ابن موسی‌الرضا (ع) که یکی از استثنائی‌ترین سالروزهای ولادت این امام همام، حداقل در پنج سده اخیر تاریخ ایران است. مسلمانان در ایران و سایر کشورهای اسلامی بسیار علاقه‌مندند که در چنین روزی خود را به بارگاه امام هشتم برسانند و از نزدیک، مرقد مطهر حضرتش را زیارت کنند و بهره‌ای معنوی ببرگیرند. اما امسال شرایط خاصی پیش آمده و چنین توفیقی از دستداران زیارت امام سلب شده است. در موضوع زیارت و تاریخ تمسک بنی‌آدم به قبور شخصیت‌های موردقبول، نظرات فراوان و گوناگونی وجود دارد که نمی‌توان همه زوایای آن را در یک یادداشت کوتاه روشن کرد. اما می‌توان گفت که از دوران بسیار کهن، مزار درگذشتگان به‌ویژه آنان که سرآمد جامعه و مورد احترام بخشی از مردم بوده‌اند، دارای احترام و وسیله‌ای برای ایجاد ارتباط روحی زندگان با آنان بوده است. در میان ملت‌هایی که درگذشتگان خود را در زمین دفن می‌کنند، سنت علامت‌گذاری روی محل دفن، اعم از کوچک یا بزرگ، سابقه‌ای بیشتر از آنچه در تصور مسلمانان است، دارد. واژه زیارت نیز که به‌معنای خاص آن، دیدار حضوری با بزرگان مدفون در خاک است، منحصر به دوران اسلامی یا دیدار قبر شخصیت‌های مذهبی نیست. در ایران و در میان ایرانیان زیارت بارگاه پیشوایان معصوم از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است و به عوام‌لی چند بستگی دارد. اول اینکه در آموزه‌های دینی به دفعات سفارش شده که به زیارت قبور بزرگان بروید. زندگی و سرگذشت دین‌داران سرشناس نیز نشان می‌دهد که زمانی را برای زیارت پیشوایان خود در نظر داشته‌اند. دوم اینکه زیارت از نظر مردان و زنان به قدری اهمیت دارد که مورد استفاده یا سوءاستفاده برخی سلاطین بوده است و آنان برای ایجاد زمینه محبوبیت برای خود در جامعه به تبلیغ و ترویج آن همت می‌کرده‌اند. اگرچه در میان سلسله‌های حکمرانی ایرانی و خلفا و سلاطین حاکم بر ممالک اسلامی، کسانی بوده‌اند که وجود قبر و بارگاه را برنمی‌تابته و به تخریب آنها می‌پرداخته‌اند اما اکثر آنان، از جمله دوره‌هایی که مذهب در اداره حکومت و جامعه نقش مهم داشته، مانند دیلمیان، صفویان و قاجاریان بر شکوفایی زیارت و زیارتگاه‌ها و حمایت از زائران تاکید زیاد می‌شده و می‌شود. در ایران مهم‌ترین زیارتگاه شیعیان بارگاه ملکوتی امام رضا(ع) در مشهد است که هرساله به‌جز چند ماه اخیر، میلیون‌ها زائر از داخل و خارج خود را به آنجا می‌رساندند که از نزدیک‌ترین فاصله ممکن، دل خود را در فضای معطر رواق‌ها و اطراف ضریح ایشان به پرواز در آورند، با خدای خود رازو نیاز کنند و روح رؤف امام بزگوار را واسطه شفاعت خود در پیشگاه ربوبی قرار دهند تا با لطف او مشکلی از مشکلاتشان رفع شود. واقعیت این است که در عصر روشنفکری، در مورد اصل زیارت، چرایی، ضرورت و فایده آن حرف‌وحديث‌هایی پیدا شده که لازم می‌آید آگاهان به این موضوع پرداخته و به تبیین آن خصوصا برای جوانان اقدام کنند. بعضی می‌گویند انسان می‌تواند بدون واسطه با خدای خویش سخن بگوید و نیازهای خود را برطرف کند. در قرآن و روایات معتبر از وجود شفاعت‌کننده و ضرورت آن سخن به میان آمده است. وانگهی انسان همیشه و هم‌جا در حضور خداست و بی‌وقفه با او در ارتباط است و با الطافش مأنوس. اما انسان می‌تواند دست محبوب‌ترین چهره‌های مقرب به درگاه حق تعالی را بگیرد و با لطف آنها نزد رب‌العالمن طرح مسئله کند.

ادامه در صفحه ۲

تیتراها

واکنش کدخدایی به شایعه لابی احمدی نژاد
با شورای نگهبان

هیچ ملاقاتی نداشته‌ایم

صفحه ۳

حادثه مرگ‌بار در کلینیک سینا اطهر چگونه به وقوع پیوست

روایت شاهدان عینی از یک فاجعه

صفحه ۱۰

نرخ‌های بهت‌آور سکه

صفحه ۵

مسائل فرهنگی «سیستان و بلوچستان»
در گفت‌وگو با مدیرعامل منطقه آزاد چابهار

حمایت از فیلم‌های بدون خشونت، فقر و مواد مخدر

صفحه ۸

ماندن و جنگیدن

گفت‌وگو با علی‌اکبر قاضی‌زاده

صفحه آخر

حرف اول

«تیرگان» آیینی ایران گرایانه محیط‌زیست گرایانه

میرمهرداد میرسنجری

آیین تیرگان، در گاهشماری ایرانی، روز ۱۳ تیرماه برابر با روز تیر از ماه تیر برگزار می‌شود.

جشن‌ها و آیین‌های فرهنگی ایران‌زمین، از جمله آیین تیرگان، به‌عنوان نمادهای هویتی و ملی و آیینی ایرانیان، با فرهنگ پادشاست طبیعت و حفاظت محیط زیست ایرانیان نیز گره خورده است. در پیشینه هشت‌هزارساله آیین زرتشتی در ایران باستان و سروده‌های «تیر یشت» اوستا و ادبیات آیینی پهلوی میانه به‌ویژه در بندش و دینکرد، نماد آب و بارش باران، در برابر دیو خشکی، همانا نبرد نیکی با اهریمن بدی بوده است. در «آثار الباقیه» ابوریحان بیرونی و «زین الاخبار» گردیزی و بسیاری از تذکره‌های اسلامی، از «آیین تیرگان»، این میراث بزرگ فرهنگی و محیط‌زیستی ایرانی‌تباران یاد شده است. جنبه اساطیری جشن تیرگان، تعیین مرز میان ایران و توران، در روزگار پادشاهی منوچهرشاه پیشدادی بوده است. پس از شکست سپاه ایران در مازندران، دو طرف پذیرفتند برای تعیین مرز میان دو کشور، یک داوطلب تیرانداز کمانکش از میان ایرانیان از بالای کوه دماوند، تیری رها کند. تا نقطه محل فرود تیر، مرز میان این دو سرزمین شود. در این لحظه آتش کمانگیر، از سپاهیان لشکر منوچهرشاه پیشدادی در جنگ با افراسیاب تورانی در چشم‌انداز بهت ناظران، پا به میدان می‌گذارد، با علم به اینکه برای انجام این کار باید جانش را در کف دست بگذارد و به استقبال مرگ برود. اما آتش، این جانفشانی بزرگ میهنی را می‌پذیرد و با تمرکز همه نیرو و توان و جسم و جان، تیری از چله به طرف کوه «خواتونت» در خاور رها می‌کند و هم‌زمان با پاره‌پاره شدن پیکرش، خودش را فدای ایران می‌کند..... در اساطیر ایران‌زمین آمده: تیر آرش از بامداد تا نیمروز در آسمان می‌رفت و از دست‌ها و کوه‌ها می‌گذشت تا در کنار رود جیحون (امروزه، آمودریا در مرزهای تاجیکستان، افغانستان، ازبکستان و ترکمنستان) بر تنه درخت گردویی سترگ فرود آمد که آنجا را مرز ایران و توران نامیدند. واژه «تیر» که ضبط اوستایی آن «تشتیر» و فرمانروای بارش و موجب باروری است، ستاره‌ای نورانی است که در فرهنگ عامه به آن «ستاره باران» گفته می‌شود که با توجه به اقلیم نیمه‌خشک ایران بزرگ، با آمدن آن، آرزوی مردم برای دستیابی به آب و آبادانی و ظهور چشمه‌های فراوان، به عنیت می‌پیونست.

ادامه در صفحه ۴

یادداشت

ستایش اخلاق در شاهنامه

توران هنرآفرینی‌ها می‌کند و نیز دوش شهر باشکوه را بنیاد می‌نهد که یادگاری می‌ماند از ایرانیان در توران‌زمین. به اصرار پیران است که فرنگیس، دخت افراسیاب بانوی نخست سیاوش می‌شود و پیران در این اندیشه است که از آمیزش سیاوش و فرنگیس، فرزندی پای به عرصه هستی گذارد که شهیار د سرزمینی شود که به کین ایرج، خون را با خون شسته‌اند و این آرزو را در دل می‌پروراند که بر این کین‌خواهی‌ها و خون‌ریزی‌ها نقطه پایانی بگذارد. اما افسوس که رشک‌ورزی‌های گرسوز، اهورامزدا با اهریمن: نبرد نیکی با بدی و ستیز روشنی با تاریکی است. اما چنین نیست که همه نیکوینی‌ها از آن ایرانیان باشد و همه زشت‌خوینی‌ها از آن انیرانیان. در جای‌جای شاهنامه چهره‌هایی نمود می‌کنند که گرچه در تقابل و در جدال با قوم ایرانی‌اند اما به سبب ویژگی‌های انسانی‌شان و نیز روح وطن‌پرستی‌شان از سوی حکیم توس به گونه‌ای ستایش می‌شوند. در مقال پیشین از اغریث به ستایش سخن گفتیم و امروز از دو چهره تورانی دیگر می‌گوییم که به دلایل کاملا متفاوتی ستوده می‌شوند.

مهدی افشار
پژوهشگر

اشاره

همه سخن شاهنامه ستایش خردورزی و میهن‌پرستی و نکوهش نامردمی و بی‌اخلاقی است. به سخن روشن‌تر داستان شاهنامه، داستان جدال بی‌پایان اهورامزدا با اهریمن: نبرد نیکی با بدی و ستیز روشنی با تاریکی است. اما چنین نیست که همه نیکوینی‌ها از آن ایرانیان باشد و همه زشت‌خوینی‌ها از آن انیرانیان. در جای‌جای شاهنامه چهره‌هایی نمود می‌کنند که گرچه در تقابل و در جدال با قوم ایرانی‌اند اما به سبب ویژگی‌های انسانی‌شان و نیز روح وطن‌پرستی‌شان از سوی حکیم توس به گونه‌ای ستایش می‌شوند. در مقال پیشین از اغریث به ستایش سخن گفتیم و امروز از دو چهره تورانی دیگر می‌گوییم که به دلایل کاملا متفاوتی ستوده می‌شوند.

پیران ویسه

پیران، نزدیک‌ترین یار و مشاور افراسیاب است، مردی نیکدل، خردمند و دوراندیش و آرامش‌طلب. میهن خویش را دوست می‌دارد و مایل است بین دو کشور ایران و توران، دوستی و آرامش برقرار شود. همسری گلشهر نام دارد که به مهرورزی شوی خویش است و دختری دارد به نام جریره که بانوی دوم سیاوش در توران‌زمین می‌شود و به لطف درایت و دوراندیشی اوست که سیاوش به توران وارد می‌شود و مورد حمایت قرار می‌گیرد. سیاوش در میدان چوگان در

توران هنرآفرینی‌ها می‌کند و نیز دوش شهر باشکوه را بنیاد می‌نهد که یادگاری می‌ماند از ایرانیان در توران‌زمین. به اصرار پیران است که فرنگیس، دخت افراسیاب بانوی نخست سیاوش می‌شود و پیران در این اندیشه است که از آمیزش سیاوش و فرنگیس، فرزندی پای به عرصه هستی گذارد که شهیار د سرزمینی شود که به کین ایرج، خون را با خون شسته‌اند و این آرزو را در دل می‌پروراند که بر این کین‌خواهی‌ها و خون‌ریزی‌ها نقطه پایانی بگذارد. اما افسوس که رشک‌ورزی‌های گرسوز، اهورامزدا با اهریمن: نبرد نیکی با بدی و ستیز روشنی با تاریکی است. اما چنین نیست که همه نیکوینی‌ها از آن ایرانیان باشد و همه زشت‌خوینی‌ها از آن انیرانیان. در جای‌جای شاهنامه چهره‌هایی نمود می‌کنند که گرچه در تقابل و در جدال با قوم ایرانی‌اند اما به سبب ویژگی‌های انسانی‌شان و نیز روح وطن‌پرستی‌شان از سوی حکیم توس به گونه‌ای ستایش می‌شوند. در مقال پیشین از اغریث به ستایش سخن گفتیم و امروز از دو چهره تورانی دیگر می‌گوییم که به دلایل کاملا متفاوتی ستوده می‌شوند.

توران هنرآفرینی‌ها می‌کند و نیز دوش شهر باشکوه را بنیاد می‌نهد که یادگاری می‌ماند از ایرانیان در توران‌زمین. به اصرار پیران است که فرنگیس، دخت افراسیاب بانوی نخست سیاوش می‌شود و پیران در این اندیشه است که از آمیزش سیاوش و فرنگیس، فرزندی پای به عرصه هستی گذارد که شهیار د سرزمینی شود که به کین ایرج، خون را با خون شسته‌اند و این آرزو را در دل می‌پروراند که بر این کین‌خواهی‌ها و خون‌ریزی‌ها نقطه پایانی بگذارد. اما افسوس که رشک‌ورزی‌های گرسوز، اهورامزدا با اهریمن: نبرد نیکی با بدی و ستیز روشنی با تاریکی است. اما چنین نیست که همه نیکوینی‌ها از آن ایرانیان باشد و همه زشت‌خوینی‌ها از آن انیرانیان. در جای‌جای شاهنامه چهره‌هایی نمود می‌کنند که گرچه در تقابل و در جدال با قوم ایرانی‌اند اما به سبب ویژگی‌های انسانی‌شان و نیز روح وطن‌پرستی‌شان از سوی حکیم توس به گونه‌ای ستایش می‌شوند. در مقال پیشین از اغریث به ستایش سخن گفتیم و امروز از دو چهره تورانی دیگر می‌گوییم که به دلایل کاملا متفاوتی ستوده می‌شوند.

توران هنرآفرینی‌ها می‌کند و نیز دوش شهر باشکوه را بنیاد می‌نهد که یادگاری می‌ماند از ایرانیان در توران‌زمین. به اصرار پیران است که فرنگیس، دخت افراسیاب بانوی نخست سیاوش می‌شود و پیران در این اندیشه است که از آمیزش سیاوش و فرنگیس، فرزندی پای به عرصه هستی گذارد که شهیار د سرزمینی شود که به کین ایرج، خون را با خون شسته‌اند و این آرزو را در دل می‌پروراند که بر این کین‌خواهی‌ها و خون‌ریزی‌ها نقطه پایانی بگذارد. اما افسوس که رشک‌ورزی‌های گرسوز، اهورامزدا با اهریمن: نبرد نیکی با بدی و ستیز روشنی با تاریکی است. اما چنین نیست که همه نیکوینی‌ها از آن ایرانیان باشد و همه زشت‌خوینی‌ها از آن انیرانیان. در جای‌جای شاهنامه چهره‌هایی نمود می‌کنند که گرچه در تقابل و در جدال با قوم ایرانی‌اند اما به سبب ویژگی‌های انسانی‌شان و نیز روح وطن‌پرستی‌شان از سوی حکیم توس به گونه‌ای ستایش می‌شوند. در مقال پیشین از اغریث به ستایش سخن گفتیم و امروز از دو چهره تورانی دیگر می‌گوییم که به دلایل کاملا متفاوتی ستوده می‌شوند.

توران هنرآفرینی‌ها می‌کند و نیز دوش شهر باشکوه را بنیاد می‌نهد که یادگاری می‌ماند از ایرانیان در توران‌زمین. به اصرار پیران است که فرنگیس، دخت افراسیاب بانوی نخست سیاوش می‌شود و پیران در این اندیشه است که از آمیزش سیاوش و فرنگیس، فرزندی پای به عرصه هستی گذارد که شهیار د سرزمینی شود که به کین ایرج، خون را با خون شسته‌اند و این آرزو را در دل می‌پروراند که بر این کین‌خواهی‌ها و خون‌ریزی‌ها نقطه پایانی بگذارد. اما افسوس که رشک‌ورزی‌های گرسوز، اهورامزدا با اهریمن: نبرد نیکی با بدی و ستیز روشنی با تاریکی است. اما چنین نیست که همه نیکوینی‌ها از آن ایرانیان باشد و همه زشت‌خوینی‌ها از آن انیرانیان. در جای‌جای شاهنامه چهره‌هایی نمود می‌کنند که گرچه در تقابل و در جدال با قوم ایرانی‌اند اما به سبب ویژگی‌های انسانی‌شان و نیز روح وطن‌پرستی‌شان از سوی حکیم توس به گونه‌ای ستایش می‌شوند. در مقال پیشین از اغریث به ستایش سخن گفتیم و امروز از دو چهره تورانی دیگر می‌گوییم که به دلایل کاملا متفاوتی ستوده می‌شوند.

توران هنرآفرینی‌ها می‌کند و نیز دوش شهر باشکوه را بنیاد می‌نهد که یادگاری می‌ماند از ایرانیان در توران‌زمین. به اصرار پیران است که فرنگیس، دخت افراسیاب بانوی نخست سیاوش می‌شود و پیران در این اندیشه است که از آمیزش سیاوش و فرنگیس، فرزندی پای به عرصه هستی گذارد که شهیار د سرزمینی شود که به کین ایرج، خون را با خون شسته‌اند و این آرزو را در دل می‌پروراند که بر این کین‌خواهی‌ها و خون‌ریزی‌ها نقطه پایانی بگذارد. اما افسوس که رشک‌ورزی‌های گرسوز، اهورامزدا با اهریمن: نبرد نیکی با بدی و ستیز روشنی با تاریکی است. اما چنین نیست که همه نیکوینی‌ها از آن ایرانیان باشد و همه زشت‌خوینی‌ها از آن انیرانیان. در جای‌جای شاهنامه چهره‌هایی نمود می‌کنند که گرچه در تقابل و در جدال با قوم ایرانی‌اند اما به سبب ویژگی‌های انسانی‌شان و نیز روح وطن‌پرستی‌شان از سوی حکیم توس به گونه‌ای ستایش می‌شوند. در مقال پیشین از اغریث به ستایش سخن گفتیم و امروز از دو چهره تورانی دیگر می‌گوییم که به دلایل کاملا متفاوتی ستوده می‌شوند.

خبر به وقت شرق

به تلگرام شرق پیوندید

@sharghdaily

خبر به وقت شرق

بادکست Podcast

هر شب در کانال تلگرامی شرق @sharghdaily

به اینستاگرام شرق پیوندید

shargh.newspaper